

výpovědi (příkazu vyklizovacímu) a tudíž sporné řízení o nich, jak nejvyšším soudem opětně bylo vysloveno.

Čís. 596.

Zákon ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n., o zajištění půdy drobným pachtýřům.

Odnětím nemění zákon v § 6 jen případy, kde vlastník za trvání pachtu smlouvu jednostranně zrušil a pachtýř tomu se podrobil, nýbrž a to po výtce případy, kde vlastník po vypršení pachtovní doby nepřistoupil na pachtýřovu žádost o obnovu pachtovního poměru. Při tom jest lhostejno, zda pozemky propachtovávaly se pokaždé veřejnou dražbou a zda pacht bez uzavření nové smlouvy sám sebou za posavádních podmínek se obnovoval, čili nic.

(Rozh. ze dne 13. července 1920, R II 174/20.)

V řízení o nároku drobného pachtýře, požadujícího vlastnictví k pachtovanému pozemku, odmítl okresní soud použití ustanovení § 6 zákona, poněvadž vlastník pachtýři pozemek po uplynutí pachtovní doby prostě znovu nepropachtoval, takže o odnětí pozemku pachtýři nemůže býti řeči. Rekursní soud zrušil usnesení první stolice a nařídil jí, by o požadovacím nároku znovu pojednala a rozhodla. Důvody: S úzkým výkladem, který dal první soudce § 6 zák. ze dne 27. května 1919, č. 318 sb. z. a n., nelze souhlasiti; neboť tento výklad nelze srovnati se zvyklostí, že pozemky vůbec a velkostatkářské zvláště se pachtují pravidelně jen na období 3—6 let a že se pacht po uplynutí této doby na též počet let obnovuje. Jelikož pacht na určitý počet let uzavřený nelze vůbec proti vůli propachtovatele odníti a nelze při něm pachtovné jednostranně zvýšiti, jest patrné, že zákon mluvě o odnětí pachtu, má na mysli neobnovení prošlého již pachtu.

Nejvyšší soud nevyhověl vlastníkovu dovolacímu rekursu.

Důvody:

Doslov zákona a úmysl zákonodárcův nedopouštějí pochybnosti o tom, že ustanovením prvního odstavce § 6 zákona ze dne 27. května 1919, č. 318 sb. z. a n., mají býti chráněni ti drobní pachtýři, kterým propachtovatel z důvodů, jež zákon neuznává za podstatné a oprávněné, znemožnil pokračovati v pachtu, ač byli k tomu volni a ochotni. Takovéto znemožnění nastane však nejen v řídkých asi případech, kdy propachtovatel zruší jednostranně a bezdůvodně trvajícím poměrem pachtovní a pachtýř tomu se neopře, ač by měl k tomu právo, nýbrž pravidelně tehdy, když po vypršení smluvené doby pachtovní propachtovatel odmítne žádost pachtýře, který chce pokračovati v pachtu, za obnovení pachtovní smlouvy a nepřistoupí na požadované prodloužení pachtu. Také tu odnímá vlastník v pravdě pozemek pachtýři. Potud dlužno tedy za správný uznati výklad, jehož se dostalo dotčenému ustanovení zákona se strany soudu rekursního, a nelze souhlasiti s opačným názorem stěžovatelky. K otázce v dovolací stížnosti nadhozené, jaký smysl má obmezení práva dle § 6

zákona ze dne 27. května 1919, č. 318 sb. z. a n., na čas války, budiž připomenuto toto: Ze srovnání prvního a třetího odstavce zmíněného § 6 vyplývá, že byl den 1. srpna 1914 jako časová hranice stanoven proto, že následkem válečných událostí a jimi přivoděných změn poměrů hospodářských jednak vlastníci pozemků přistupovali ke zrušení pachtovních smluv buď za tím účelem, aby převzali je do svých vlastních rukou, neb aby si zjednali vyšší pachtovné, — jednak mnozí pachtýři byli nuceni opustiti půdu dosud obdělávanou, čímž poměr pachtovní pomínil. Účelem § 6 dotčeného zákona jest právě, aby škodlivé účinky, které takto nastaly přerušením pachtovního poměru, byly pokud se tkne požadovacího práva dlouholetých drobných pachtýřů zmírněny. S tohoto právního hlediska jest úplně lhostejno, zda pozemky nadačních velkostatků vůbec, a jmenovitě pozemky nadačního velkostatku, o který se zde jedná, dle stávajících předpisů vždy se pronajímají veřejnou dražbou, a dle pachtovních smluv pachtovné po uplynutí pachtovní doby se neobnovuje samo sebou, nýbrž musí nové smlouvy býti uzavřeny.

Čís. 597.

Zákon ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n., o zajištění půdy drobným pachtýřům.

Pro požadovací nárok rozhodným jest, zda v okamžiku, kdy byl nárok vznesen, byl pozemek ve vlastnictví osoby, proti níž lze nárok takový uplatňovati.

(Rozh. ze dne 13. července 1920, R II 175/20.)

Opíraje se o skutečnost, že, včítá-li se pachtovní držba jeho předchůdců, jest od roku 1886 pachtýřem pozemku, připsaného knihovně zbožné nadaci, vznesl pachtýř proti nadaci nárok na vlastnictví k pachtovanému pozemku. Zástupce nadace odporoval požadovacímu nároku poukazem k tomu, že nadace, pro niž jest pozemek vlastnický připsán, trvá po právu teprve od roku 1906 a od tohoto roku jest pozemek na ni připsán, takže nelze říci, že měl by požadovatel pozemek po zákonnou dobu spachtovaný od právního subjektu, proti němuž požadovací nárok lze uplatňovati. Tato námitka uznána všemi třemi stolicemi za neopodstatněnou, **N e j v y š š í m s o u d e m z těchto**

d ů v o d ů:

Dle § 1 zákona o zajištění půdy drobným pachtýřům ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n., zakládá pacht pozemku trvajícím nepřetržitě od 1. října 1901, nárok pachtýře na postoupení pozemku do jeho vlastnictví, »jest-li požadovaný pozemek p a t ř í státu nebo ..... j e s t ..... součástí ..... statku církevního neb nadačního«, — o kterýžto poslednější případ tu jde. Uvedenému právě doslovu zákona zcela zřejmě vyhovuje v tomto směru již splnění předpokladu, že požadovaný pozemek jest v o k a m ž i k u, k d y p a c h t ý ř p o ž a d o v a c í p r á v o u p l a t ň u j e, ve vlastnictví subjektu náležejícího do některé z kategorií v § 1 uvedených. Mínění dovolatelčino, že by požadovaný pozemek po celou dobu pachtu, nárok ten zakládajícího, musel býti ve vlastnictví takového subjektu, s do-